

ČESKÁ REPUBLIKA
Rozsudek
jménem republiky

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a Mgr. Zdeňka Macháčka v právní věci žalobce **M.V.**, t. č. ve XX, proti žalované **Vězeňské službě ČR, Věznice Rýnovice**, se sídlem Belgická 3765/11, P. O. Box 14, Jablonec nad Nisou, v řízení o žalobě proti rozhodnutí speciálního pedagoga Mgr. XX ze dne 7. 8. 2017, č. j. VS-22466-28/ČJ-2016-801232-KT 16,

takto:

- I. Rozhodnutí speciálního pedagoga Mgr. Martina Štryncla ze dne 7. 8. 2017, č. j. VS-22466-28/ČJ-2016-801232-KT 16, a rozhodnutí vychovatele Mgr. Radima Podrazkého ze dne 31. 7. 2017, č. j. VS-22466-288/ČJ-2016-801232-KT 16, se zrušují pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 190 Kč ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí speciálního pedagoga žalované, kterým byla zamítnuta žalobcova stížnost proti rozhodnutí vychovatele žalované o uložení kázeňského trestu ze dne 31. 7. 2017, č. j. VS-22466-288/ČJ-2016-801232-KT 16.

Uvedeným rozhodnutím byl žalobci podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ZVTOS“), uložen nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na dobu 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Kázeňský trest byl uložen za kázeňský přestupek podle

§ 49 odst. 1 ZVTOS, neboť žalobce porušil § 28 odst. 1 ZVTOS tím, že dne 13. 7. 2017 kolem 8:30 hod., kdy mu zaměstnanec žalované nařídil úklid pracoviště Kuchyně vězeňská, reagoval tak, že zaměstnance verbálně napadal, že jej šikanuje, a že si pozve dozorového státního zástupce, a takto se choval v průběhu celého pracovního dne.

Žalobce namítal, že tvrzení zaměstnance žalované XX jsou smyšlená, účelová a měla sloužit k tomu, aby byl žalobce trvale odstraněn ze zaměstnání v kuchyni. Žalobce popřel, že by někdy tohoto či jiného zaměstnance vulgárně napadal, tvrdil, že žádnou přidělenou práci nikdy neodmítl. Vykonstruovanosti případu nasvědčuje to, že k řešení záležitosti nebyl okamžitě povolán příslušník vězeňské služby, ani vedoucí zaměstnanec kuchyně. Návrh na potrestání nepodal zaměstnanec žalované ihned, jak je obvyklé, ale až si zajistil výpovědi odsouzených. Podle žalobce jde o neoprávněné potrestání, protože dne 13. 7. 2017, kdy se měla událost odehrát, nebyl vůbec v zaměstnání, byl čtvrtek a měl volno. Proto se uvedeného dne nedopustil jednání, za které byl kázeňsky potrestán. Vychovatel Mgr. XX, který o kázeňském potrestání rozhodoval, jednal v jeho neprospěch, neboť se náležitě nezaobíral základními skutečnostmi, přestože žalobce upozorňoval na to, že je obvinění smyšlené a stát se nemohlo. Žalobce uzavřel tím, že dne 13. 7. 2017 se na pracovišti v kuchyni žádného jednání, za které by měl být potrestán, nedopustil. Z uvedených důvodů žádal, aby soud uložený kázeňský trest zrušil a žalobci přiznal náhradu nákladů. Navrhoval, aby si soud vyžádal záznam z kamerového systému, kterým bude prokázána jeho celodenní přítomnost dne 13. 7. 2017 na oddíle.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná konstatovala, že kázeňský přestupek byl šetřen pracovníky oddělení prevence a stížností mezi odsouzenými zařazenými na pracovišti Kuchyně, byli vyslechnuti ti, kteří dne 12. 7. 2017 pracovali na stejné směně jako žalobce. Z úředního záznamu ze dne 21. 7. 2017 a výpovědi odsouzených vyplývá, že žalobce se vůči zaměstnanci žalované XX choval hrubě a vyjadřoval se vulgárně. Před vydáním rozhodnutí se žalobce vyjádřil ke všem skutečnostem, které mu byly kladeny za vinu, rozhodnutí o uložení kázeňského trestu i rozhodnutím speciálního pedagoga žalované byla řádně oznámena, páchaní kázeňského přestupku bylo prokázáno. Žalovaná dodala, že při sepisování záznamu o kázeňském přestupku dne 17. 7. 2017 udělal zpracovatel záznamu chybu a mylně uvedl datum spáchání přestupku dne 13. 7. 2017 namísto data 12. 7. 2017, kdy k přestupku skutečně došlo. Proto bylo v rozhodnutí o uložení kázeňského trestu uvedeno stejné chybné datum 13. 8. 2017. Ze svědeckých výpovědí vyplývá, že ke kázeňskému přestupku došlo dne 12. 7. 2017, datum dne 13. 7. 2017 je pouhou administrativní chybou. Toto žalovaná soudu dokládala vyjádřením XX a speciálního pedagoga a vychovatele žalované ze dne 21., resp. 18. 8. 2017. Žalovaná navrhovala, aby soud žalobu zamítnul.

Z předloženého spisového materiálu soud zjistil následující skutečnosti:

Dne 17. 7. 2017 byl P. H. zpracován záznam o kázeňském přestupku, podle kterého žalobce dne 13. 7. 2017 kolem 8:30 hod. reagoval na jeho požadavek úklidu ve vězeňské kuchyni tak, že jej verbálně napadal slovy, že ho šikanuje a že si pozve dozorového zástupce, a toto prováděl v průběhu celého pracovního dne a zároveň práci neodváděl. K tomuto podezření žalobce písemně do záznamu o kázeňském přestupku uvedl, že není pravdivé. V úředním záznamu ze dne 21. 7. 2017 jsou zachyceny svědecké výpovědi odsouzených, kteří byli dne 12. 7. 2017 zařazeni ve stejné směně jako žalobce na pracovišti Kuchyně. Vesměs

tito svědci hádky mezi žalobcem a zaměstnancem žalované P. H. a nevhodné chování žalovaného potvrdili.

Rozhodnutím vychovatele o uložení kázeňského trestu ze dne 31. 7. 2017 byl žalobci za kázeňský přestupek, kterého se měl dopustit dne 13. 7. 2017 shora popsaným jednáním vůči zaměstnanci žalované XX, uložen podle § 46 odst. 3 písm. f) ZVTOS nepodmíněný kázeňský trest umístění do uzavřeného oddělení na dobu 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení. Vychovatel žalované rozhodnutí odůvodnil tak, že ačkoli žalobce rozporoval a popíral popisovaný děj a odvolával se na odsouzeného Trejbalu, který měl být situací přítomen, ze zajištěných výpovědí odsouzeného vyplývá, že žalobce se vůči zaměstnanci žalované XX choval hrubě a vulgárně, spáchání kázeňského přestupku tak bylo odsouzenému prokázáno. Při ukládání kázeňského trestu vychovatel žalované přihlédl k předchozímu kázeňskému potrestání žalobce důtkou za přestupek ze dne 29. 6. 2017 a uložil kázeňský trest při horní hranici kázeňské pravomoci vychovatele.

Žalobcem podanou písemnou stížnost, ve které namítal smyšlení obvinění, zamítnul podle § 60 odst. 2 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ŘVTOS“), speciální pedagog žalované rozhodnutím ze dne 7. 8. 2017. Konstatoval, že provedl šetření spisového materiálu a okolností kázeňského přestupku, zjistil, že žalobci byla dána možnost vyjádřit se k záznamu o kázeňském přestupku a k důkazním prostředkům, s námitkami žalobce se vychovatel řádně vypořádal. V kázeňském řízení byla zajištěna řada svědeckých výpovědí odsouzených, kteří potvrdili spáchání předmětného přestupku, správně byla určena výše a druhu trestu. Speciální pedagog žalované uzavřel tím, že ve věci byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, bylo určeno, že přestupek byl jmenovaným spáchán, jak bylo v rozhodnutí vychovatele popsáno.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Předmětem soudního přezkumu jsou rozhodnutí pověřených zaměstnanců žalované o uložení nepodmíněného kázeňského trestu umístění do uzavřeného oddělení na dobu 7 dnů s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení podle § 46 odst. 1 písm. f) ZVTOS, na který je třeba ve světle judikatury Ústavního soudu (srov. nález ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08) nahlížet jako na trest představující závažný zásah do základních práv odsouzeného, za kázeňský delikt, který je trestním obviněním ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013-36, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nssoud.cz).

Ustanovení § 47 ZVOTS pouze stručně stanoví, že kázeňský trest lze uložit, jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložení kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Uložený kázeňský trest musí

být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu.

Podrobnosti ohledně ukládání kázeňských trestů stanoví ŘVOTS. Podle § 58 odst. 1 ŘVOTS je třeba o uložení kázeňského trestu rozhodnout co nejdříve po zjištění kázeňského přestupku a náležitém objasnění. O kázeňském přestupku odsouzeného se sepíše záznam na předepsaném tiskopisu, ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán, popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam o kázeňském přestupku a uložení kázeňského trestu se po jeho vykonání založí do osobního spisu odsouzeného. Podle odst. 3 uvedeného ustanovení je v řízení o kázeňském přestupku důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Podle odst. 5 lze kázeňský trest uložit, je-li vina odsouzeného prokázána. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu je zaměstnanec vězeňské služby povinen přihlídnout zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného. Kázeňský přestupek lze řešit též výchovným pohovorem, bez uložení kázeňského trestu; tato skutečnost se vyznačí v záznamu o kázeňském přestupku. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se vydává písemně a musí kromě výroku a odůvodnění obsahovat i poučení o opravném prostředku. Oznámení rozhodnutí potvrdí odsouzený svým podpisem. Podle § 59 ŘVOTS lze proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat písemně nebo ústně stížnost. V řízení o stížnosti je příslušný zaměstnanec vězeňské služby povinen podle § 60 odst. 1 ŘVOTS přezkoumat, zda je prokázáno, že se skutek stal, zda jej spáchal odsouzený, zda tento skutek je kázeňským přestupkem, jakož i další významné okolnosti. Způsoby rozhodnutí o podané stížnosti obsahuje odst. 2 uvedeného, dle odst. 3 uvedeného ustanovení musí být rozhodnutí o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu písemně odůvodněno.

Z uvedeného vyplývá, že o kázeňském přestupku se rozhoduje v kázeňském řízení dle procesních pravidel shora popsanych, zákon č. 500/2004, správní řád, se na toto řízení dle § 76 ZVOTOS neužije. Z judikatury vyplývá (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 2. 2015, č. j. 30 A 87/2013-46, dostupný na www.nssoud.cz, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013-34), že se na řízení o kázeňských trestech odsouzených podle § 177 odst. 1 správního řádu užijí základní zásady činnosti správních orgánů v uvedených v §§ 2 až 8 správního řádu. Se zásadou ochrany práv nabytých v dobré víře ve smyslu § 2 odst. 3 správního řádu souvisí princip právní jistoty, který je právnímu státu imanentní (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Podle tohoto principu je veřejnoprávní akt považován za formálně i obsahově správný až do okamžiku, než je zákonem předvídaným způsobem stanoveno jinak, jeho správnost je presumována. Vyplývá z něj vázanost správního orgánu vlastním vydaným rozhodnutím a zákaz zasahovat do jeho obsahu, ledaže je zákonem stanoveno jinak. Tyto principy vychází z ústavní zásady (čl. 2 odst. 3 Ústavy), že státní moc lze vykonávat pouze v mezích stanovených zákonem.

Soud při respektování shora uvedených principů přezkoumával napadená rozhodnutí ve znění, v jakém byla vydána a oznámena žalobci. V žádném případě nemohl soud přihlídnout k písemnostem – úředním záznamům zaměstnance žalované XX ze dne 21. 8. 2017 a vychovatele žalované ze dne 18. 8. 2017, zpracovaným až po podání žaloby, kterými

se žalovaná mimo rámec právních předpisů snažila obsah rozhodnutí o kázeňském trestu žalobce korigovat co do vymezení údaje, kdy mělo k přestupkovému jednání žalobce dojít. Zásadně platí, že měnit obsah vydaných pravomocných rozhodnutí nelze. Ostatně i tam, kde zvláštní procesní předpisy upravují procesní postupy k nápravě zřejmých chyb v psaní, počítání nebo jiných omylů, nelze tyto postupy využít, pokud by jimi byla měněna vlastní skutková zjištění či provedené právní hodnocení, a změna či oprava by se tedy týkala vlastního obsahu rozhodnutí.

Výrok rozhodnutí o správním deliktu, tedy i kázeňském přestupku odsouzeného, za který se ukládá kázeňský trest, je esenciální částí rozhodnutí. Podle obecných principů správního trestání a v souladu s § 58 odst. 5 ŘVOTS platí, že ve výroku rozhodnutí musí být deliktní jednání popsáno tak, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, a to uvedením doby, místa a způsobu jednání, ve kterém je kázeňský přestupek spatřován. Smyslem přesného vymezení skutku ve výroku rozhodnutí, kterým je obviněný uznán vinným ze spáchání deliktu (zde kázeňského přestupku), je, aby jeho jednání nebylo zaměnitelné s jiným jednáním a aby byly řádně vymezeny rozhodné okolnosti z hlediska posouzení překážky litispendence, dodržení zásady *ne bis in idem*, překážky věci rozhodnuté, z hlediska vymezení okruhu dokazování a pro zajištění práva na obhajobu. Vina za deliktní jednání musí být prokázána a zjištění správního orgánu musí mít oporu v obstaraných důkazních prostředcích.

V souzeném případě byl žalobce shledán vinným kázeňským přestupkem, kterého se měl dle výroku prvostupňového rozhodnutí o uložení kázeňského trestu dopustit dne 13. 8. 2017. Žalobce však v žalobě popírá, že by se uvedeného dne popisovaného jednání mohl dopustit, neboť vůbec nebyl pracovně zařazen na pracoviště Kuchyně. Ostatně v kázeňském řízení byly obstarány výpovědi odsouzených, kteří byli na stejné směně se žalobcem zařazeni na pracoviště Kuchyně dne 12. 7. 2017. V rozporu s tím se podle záznamu o kázeňském přestupku, který je dle § 58 odst. 2 ŘVOTS obligatorně sepisován a bývá klíčovým podkladem rozhodnutí, žalobce popisovaného jednání dopustil dne 13. 7. 2017. Rozhodnutí o kázeňském přestupku tak, jak byl popsán ve výroku prvostupňového rozhodnutí, tedy nemá jednoznačnou oporu ve spisovém materiálu. Podklady pro rozhodnutí byly co do časového vymezení deliktního jednání v rozporu a tento rozpor nebyl v kázeňském řízení odstraněn (např. právě denním nařízením č. 132 o předvádění odsouzených mj. na pracoviště Kuchyně dne 12. 7. 2017). Přitom skutkové zjištění, kdy k popisované porušení povinnosti podle § 28 odst. 1 ZVOTS ze strany žalobce mělo dojít, je zásadní. Pochybení soud zjistil již na podkladě obsahu správního spisu, proto nepřistoupil k dokazování záznamem kamerového systému, kterým chtěl žalobce prokázat svou přítomnost na oddíle dne 13. 7. 2017.

Svoje pochybení ostatně připustila i žalovaná ve svém vyjádření k žalobě, ve kterém uvedla, že již v záznamu o přestupku se objevila chyba ohledně data, kdy ke kázeňskému přestupku mělo dojít, a soudu v této souvislosti předložila denní nařízení o předvádění odsouzených č. 132 týkající se dne 12. 7. 2017. Postup žalované po vydání rozhodnutí zásadně zakládá pochybnosti o správnosti rozhodování příslušného zaměstnance o kázeňském trestu žalobce.

Ze shora uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že zjištění o kázeňském přestupku žalobce ze dne 13. 7. 2017 ve výroku prvostupňové rozhodnutí nemá oporu v obsahu spisového materiálu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Žalovaná postupovala v rozporu

s § 60 odst. 1 ŘVOTS, pokud v řízení o stížnosti pochybení správního orgánu I. stupně nezjistila. Postupem podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto soud napadené rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení a věc vrátil k dalšímu řízení žalované v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Protože zásadní vada se týkala výroku rozhodnutí o kázeňském trestu vydaného v I. stupni, přistoupil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. ke zrušení rozhodnutí vychovatele žalované.

Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 2, § 76 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení je žalovaná v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. vysloveným právním názorem soudu vázána. Bude její povinností o kázeňském přestupku žalobce rozhodnout znovu a v řízení odstranit rozpory ohledně času, kdy měl být kázeňský přestupek žalobcem spáchán, k čemuž může využít i dalších podkladů, které soudu postoupila spolu s vyjádřením. Soud dodává, že zásadně není možné napravovat vady žalobou napadených rozhodnutí prostřednictvím vyjádřením žalované.

O nákladech řízení rozhodoval soud podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

V souzeném případě byl úspěšný žalobce, jehož náklady řízení se sestávaly z hotových výdajů na poštovné ve výši 190 Kč (za 5 doporučených písemností adresovaných soudu v souvislosti s podanou žalobou a reakcemi na výzvy soudu). Soud tedy uložil žalovanému nahradit žalobci tyto náklady k jeho rukám v přiměřené lhůtě 15 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo

jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 11. prosince 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová.
předsedkyně senátu